TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

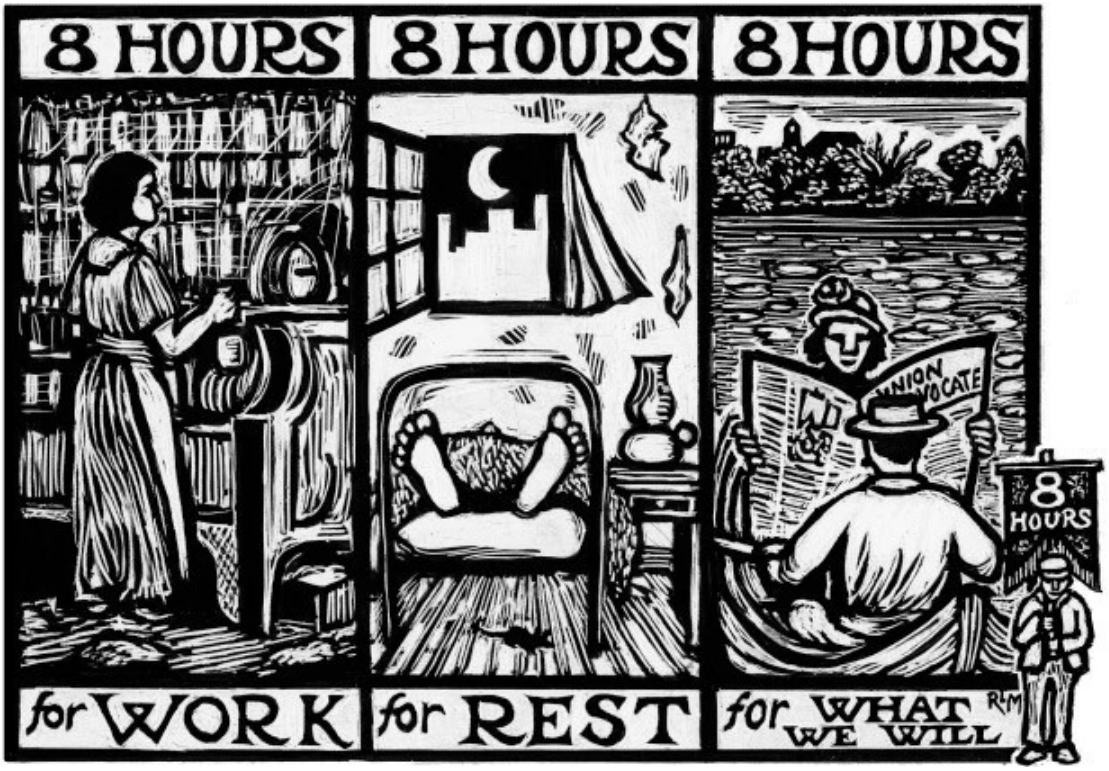
Ngày hội của người lao động thế giới: Đấu tranh cho hòa bình, dân chủ, tiến bộ xã hội

06:05 01/05/2024

Ngày Quốc tế Lao động 1/5 được xem là ngày mừng thắng lợi đã đạt được, nêu quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ mới và biểu lộ tình đoàn kết với những người lao động các nước khác. Ngày 1/5 cũng là ngày biểu dương cho lực lượng lao động, đấu tranh cho hòa bình, dân chủ, tiến bộ xã hội.

Nguồn gốc Ngày Quốc tế Lao động 1/5

Xuất phát từ khi thành lập Quốc tế I năm 1864, C.Mác coi việc rút ngắn thời gian lao động là nhiệm vụ đấu tranh của giai cấp vô sản.

"Từ hôm nay, không người thợ nào làm việc quá 8 giờ một ngày! Phải thực hiện 8 giờ làm việc, 8 giờ nghỉ ngơi, 8 giờ vui chơi!". Nguồn: Recardo Levins Morales

Tại Đại hội lần thứ nhất của Quốc tế Cộng sản I họp tại Gieneve (Thụy Sĩ) tháng 9/1866, vấn đề đấu tranh cho ngày làm việc 8 giờ được coi là nhiệm vụ quan

trọng. Khẩu hiệu ngày làm 8 giờ sớm xuất hiện trong một số nơi của nước Anh, nước có nền công nghiệp phát triển sớm nhất. Yêu sách này dần lan sang các nước khác.

Do sự kiện giới công nhân viên chức Anh di cư sang Mỹ, phong trào đòi làm việc 8 giờ phát triển mạnh ở nước Mỹ từ năm 1827, đi đôi với nó là sự nảy nở và phát triển phong trào Công đoàn. Năm 1868, giới cầm quyền Mỹ buộc phải thông qua đạo luật ấn định ngày làm 8 giờ trong các cơ quan, xí nghiệp thuộc Chính phủ. Nhưng các xí nghiệp tư nhân vẫn giữ ngày làm việc từ 11 đến 12 giờ.

Năm 1884, tại thành phố công nghiệp lớn Chicago, Đại hội Liên đoàn Lao động Mỹ thông qua nghị quyết nêu rõ: "...Từ ngày 1/5/1886, ngày lao động của tất cả các công nhân sẽ là 8 giờ". Sở dĩ ngày 1/5 được chọn bởi đây là ngày bắt đầu một năm kế toán tại hầu hết các nhà máy, xí nghiệp ở Mỹ. Vào ngày này, hợp đồng mới giữa thợ và chủ sẽ được ký. Giới chủ tư bản có thể biết trước quyết định của công nhân mà không kiếm cớ chối từ.

Ngày 1/5/1886, do yêu cầu của công nhân không được đáp ứng một cách đầy đủ, giới công nhân trên toàn nước Mỹ đã tham gia bãi công nhằm gây áp lực buộc giới chủ thực hiện yêu sách của mình. Đầu tiên là cuộc bãi công tại thành phố Chicago. Khoảng 40 nghìn người không đến nhà máy.

Ngày hội của người lao động thế giới: Đấu tranh cho hòa bình, dân chủ, tiến bộ xã hội. Ảnh internet.

Họ tổ chức mit-tinh, biểu tình trên thành phố với biểu ngữ “Từ hôm nay không người thợ nào làm việc quá 8 giờ một ngày! Phải thực hiện 8 giờ làm việc, 8 giờ

nghỉ ngơi, 8 giờ vui chơi!” Cuộc đấu tranh lôi cuốn ngày càng đông người tham gia. Cũng ngày hôm đó, tại các trung tâm công nghiệp khác trên nước Mỹ đã nổ ra 5.000 cuộc bãi công với 340 nghìn công nhân tham gia. Ở Washington, New York, Baltimore, Boston... hơn 125.000 công nhân giành được quyền ngày chỉ làm 8 giờ.

Những cuộc biểu tình tại Chicago diễn ra ngày càng quyết liệt, xung đột xảy ra dữ dội, giới chủ đã kết hợp với cảnh sát trả đũa bằng cách bắn những công nhân khiến nhiều người bị thương và đã chết, nhiều thủ lĩnh công đoàn bị bắt gây nên sự kiện thảm sát lao động Chicago ngày 4/5/1886, hay còn gọi là vụ Haymarket.

Báo cáo của Liên đoàn Lao động Mỹ xác nhận: "Chưa bao giờ trong lịch sử nước Mỹ lại có một cuộc nổi dậy mạnh mẽ, toàn diện trong quần chúng công nghiệp đến như vậy". Cuối cùng, giới chủ buộc phải chấp nhận yêu cầu của công nhân.

Hàng ngàn người Cuba diễu hành với khẩu hiệu “Bảo vệ và hoàn thiện chủ nghĩa xã hội” tại quảng trường Cách mạng ở La Habana ngày 1/5/2012. Ảnh: Internet

Ngày 20/6/1889, 3 năm sau "thảm kịch" tại TP Chicago, Quốc tế cộng sản lần II nhóm họp tại Paris (Pháp). Dưới sự lãnh đạo của Frederic Engels, Đại hội lần thứ nhất của Quốc tế Cộng sản II đã quyết định lấy ngày 1/5 hàng năm làm ngày biểu dương lực lượng và đấu tranh chung của tầng lớp vô sản các nước.

Từ đó, ngày 1/5 trở thành Ngày Quốc tế Lao động, ngày đấu tranh của giai cấp công nhân, ngày nghỉ ngơi và biểu dương lực lượng, ngày hội của công nhân và nhân dân lao động toàn thế giới.

Năm 1920, được sự phê chuẩn của Lê Nin, Liên Xô (cũ) là nước đầu tiên cho phép người dân được nghỉ làm vào Ngày Quốc tế Lao động 1/5. Sáng kiến này

dần dần được nhiều nước khác trên thế giới tán thành.

Ý nghĩa của Ngày Quốc tế Lao động 1/5

Ngày Quốc tế Lao động 1/5 được xem là ngày mừng thắng lợi đã đạt được, nêu quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ mới và biểu lộ tình đoàn kết với những người lao động các nước khác. Ngày 1/5 cũng là ngày biểu dương cho lực lượng lao động, đấu tranh cho hòa bình, dân chủ, tiến bộ xã hội.

Ngày nay, Ngày Quốc tế Lao động 1/5 là ngày hội của giai cấp công nhân và Nhân dân lao động nước ta, ngày đoàn kết giai cấp công nhân và các dân tộc bị áp bức trên thế giới trong cuộc đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Các nước kỷ niệm ngày Quốc tế Lao động như thế nào?

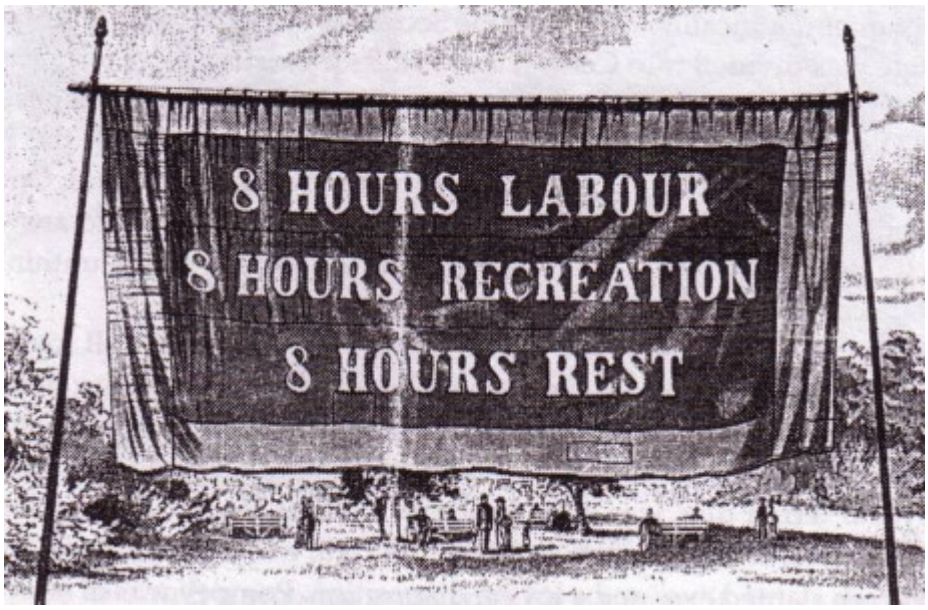
Những người theo chủ nghĩa xã hội tập trung ở quảng trường Union tại thành phố New York ngày 1/5/1912. Ảnh: Internet

- Tại Mỹ: Mặc dù Ngày Quốc tế lao động bắt nguồn từ Chicago nhưng ở Mỹ thường chỉ được gọi là Ngày Lao động, được tổ chức vào ngày thứ hai đầu tiên của tháng 9 mỗi năm sau khi trở thành một ngày lễ chính thức liên bang vào năm 1894. Tuy nhiên để kỷ niệm sự kiện tháng 1/1884, Đại hội liên đoàn Mỹ thông qua nghị quyết nêu rõ:"...Từ ngày 1/5/1886, ngày lao động của tất cả công nhân sẽ là 8 giờ/ngày" nên hàng năm cứ vào ngày 1/5, hợp đồng mới giữa người chủ và người lao động thường được ký kết và người dân trên toàn nước Mỹ thường tổ chức diễu hành quy mô lớn.

- Tại Canada: Người dân Quebec tổ chức mít-tinh kỷ niệm ngày Quốc tế lao động vào ngày 29/4 hàng năm. Hàng nghìn người tuần hành trên đại lộ Viau, sau đó đổ về công viên Maisonneuve nghe đọc diễn văn và xem các chương trình biểu diễn nghệ thuật.

- Tại Australia: Ngày Quốc tế Lao động thay đổi theo từng vùng. Vào ngày 1/5, chỉ một số Nghiệp đoàn của Đảng Xã hội và Cộng sản tổ chức kỷ niệm trọng thể cho công nhân và người lao động. Còn ở miền Tây, người dân lại lấy ngày 4/3 để nghỉ ngơi, vui chơi. Còn vùng Queensland và miền Bắc lại chọn ngày 6/5. Thủ phủ Canberra, Sydney và miền Nam Australia thì lấy ngày 7/10.

- Tại Nhật Bản: Nhật Bản không kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động. Tuy nhiên, trong tuần đầu tiên của tháng 5, mọi người có thể được nghỉ làm và tổ chức các lễ hội.

Ngày hội của người lao động thế giới: Đấu tranh cho hòa bình, dân chủ, tiến bộ xã hội. Ảnh internet.

- Tại Đức: Tháng 4/1933, chính quyền đảng Quốc xã Đức đã tuyên bố ngày 1/5 là “Ngày Lao động Toàn quốc” - một ngày nghỉ lễ chính thức. Chính quyền cũng tuyên bố rằng mọi hoạt động kỷ niệm phải do chính phủ tổ chức, bất kỳ hoạt động riêng rẽ nào do những người theo chủ nghĩa cộng sản, dân chủ xã hội và công đoàn tổ chức đều bị cấm.

Sau Thế chiến thứ hai, ngày 1/5 vẫn là ngày nghỉ lễ quốc gia ở cả Đông và Tây Đức. Ở Đông Đức, người lao động tham gia các lễ diễu hành lớn do nhà nước tổ chức vào ngày 1/5.

Từ năm 1987, ngày 1/5 gắn liền với các vụ bạo động ở một số khu vực thuộc thủ đô Béclin. Các cuộc biểu tình năm 1987 của những người theo chủ nghĩa tự

trị (Autonome) đã bị cảnh sát dập tắt. Họ đã tản ra và trà trộn vào người tham gia lễ hội đường phố đang diễn ra ở khu vực Kreuzberg. Các lễ hội này có tác dụng hiệu quả trong ngăn chặn bạo loạn. Ngày Quốc tế Lao động năm 2005 và 2006 được coi là những ngày 1/5 bình yên nhất ở Béclin trong vòng gần 25 năm qua.

Trong những năm gần đây, những người theo chủ nghĩa phát xít mới và một số tổ chức cực hữu khác như đảng Dân chủ Quốc gia Đức (NDP) thường tổ chức biểu tình vào ngày 1/5. Các cuộc biểu tình thường dẫn tới đụng độ với người phe cánh tả và đã gây ra cảnh bạo lực nghiêm trọng ở Leipzig năm 1998 và 2005.

Bạo lực ngày 1/5 bùng phát trở lại vào năm 2010. Biểu tình của phe cực hữu bị phe cánh tả ngăn chặn. Cuộc xung đột đã khiến cảnh sát Béclin phải ra tay dập tắt.

Tại Việt Nam

Mít-tinh quần chúng ngày 1/5/1938 tại Khu Đấu xảo Hà Nội, nay là Cung Văn hóa Lao động Hữu nghị. Ảnh tư liệu

Tại Việt Nam, ngày Quốc tế Lao động đầu tiên được tổ chức vào năm 1930. Ngày 1/5/1930, lần đầu tiên trong lịch sử phong trào công nhân ở Đông Dương, giai cấp công nhân nước ta dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, đã biểu tình ngoài đường phố để biểu dương tình đoàn kết cách mạng với công nhân quốc tế, đồng thời đấu tranh trực diện với bọn đế quốc thực dân Pháp, đòi Pháp phải cải thiện điều kiện làm việc, phải tăng lương và thực hiện luật lao động ngày làm việc 8 giờ. Đó là điểm bắt đầu cho cả cao trào 1930 - 1931 với đỉnh cao là phong trào Xô Viết - Nghệ Tĩnh.

Ngay sau khi Cách mạng Tháng Tám thành công, nước nhà được độc lập, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 22c NV/CC ngày 18/2/1946 về những ngày nghỉ Tết, lễ kỷ niệm lịch sử và lễ tôn giáo, trong đó công bố: Ngày 1/5 là một trong những ngày lễ chính thức và công nhân lao động cả nước sẽ được nghỉ 1

ngày hưởng nguyên lương.

Ngày 1/5/1946, lần đầu tiên trong lịch sử nước ta, Ngày Quốc tế Lao động được tổ chức kỷ niệm mít-tinh trọng thể tại Thủ đô Hà Nội với sự tham dự của 20 vạn Nhân dân lao động.

Ngày nay, ngày Quốc tế lao động đã trở thành ngày hội lớn của hai giai cấp công nhân và Nhân dân lao động Việt Nam. Đây cũng là ngày biểu thị tình đoàn kết hữu nghị với giai cấp công nhân và Nhân dân lao động toàn thế giới, cùng đấu tranh cho thắng lợi của hòa bình, tự do, dân chủ và tiến bộ xã hội.

PV *(t/h)*